контролю, якому притаманні самостійний пошук, зіставлення та перевірка прихованих або неочевидних фактів, а не лише відтворення чи коментування вже оприлюдненої інформації.

Література:

1. Семенишин М. О., Бесчастний В. М., Вітвіцький С. С., Ткаченко Р. О. Громадський контроль за діяльністю органів Національної поліції України: науково-практичний посібник. Київ: ВД «Дакор», 2020. 152 с.

2. Фурашев В. М., Корж І. Ф. Контроль громадянського суспільства за діяльністю публічної влади. Інформація і право. 2025. № 2(53). С. 23–33.

3. Неугодніков А. О. Громадський контроль за діяльністю суб'єктів публічної адміністрації: наближення до міжнародних стандартів. Lex Portus. 2019. № 6(20). С. 66–79.

4. Зражевська Н. І. Медіа як інструмент медіаконтролю і як засіб соціального примусу. Держава та регіони. Серія: Соціальні комунікації. 2022. № 1(49). С. 122–129. DOI: https://doi.org/10.32840/cpu2219-8741/2022.1(49).18.

DOI https://doi.org/10.36059/978-966-397-670-9-8

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ

Бугера Олена Іванівна
доктор юридичних наук, професор,
професор кафедри менеджменту і маркетингу,
Київський національний лінгвістичний університет
м. Київ, Україна

Сучасний стан туристичної галузі України характеризується значними викликами, пов'язаними з необхідністю швидкої адаптації до нових реалій та відновлення туристичних потоків. При цьому, ключовою проблемою є недостатній рівень впровадження інноваційних технологій та цифрових рішень у туристичній сфері, що створює суттєвий розрив між можливостями галузі та очікуваннями сучасних туристів. Вирішення цієї проблеми потребує комплексного підходу до цифрової трансформації галузі, що включає як технологічні інновації, так і розвиток відповідних компетенцій персоналу та створення сприятливого середовища для впровадження інновацій у туристичній сфері [1, с. 217–218]. Важливим є

також удосконалення правового регулювання туристичної діяльності в умовах цифрової трансформації.

При цьому, туризм тісно пов'язаний з цифровими технологіями. Сучасний турист потребує доступу до цифрових інфраструктур – від телекомунікаційних мереж до інструментів безготівкових розрахунків. Подорожувати країною та мати доступ до Інтернету є однією з головних цифрових трансформацій світового туризму. Для багатьох туристів, особливо молоді, одночасно подорожувати та не відриватися від бізнесу, справ, родичів, друзів є важливою умовою під час вибору туристичних маршрутів. Розбудова швидких та доступних мереж на транспортній інфраструктурі, вздовж туристичних маршрутів, у природних заповідниках, на об'єктах культури та історії, дозвілля та відпочинку забезпечить повноцінну реалізацію туристичної привабливості України. Завдяки цифровим технологіям українські міста зможуть повною мірою використати туристичний потенціал та створити нові можливості його зростання. Модель «розумних» туристичних дестинацій (Smart Tourist Destination) на регіональному та місцевому рівнях є новою моделлю територіального розвитку, управління та маркетингу туристичних дестинацій з метою повноцінного задоволення потреб сучасних туристів. Крім цифрової інфраструктури та моделі «розумних» туристичних дестинацій, іншими важливими ініціативами щодо цифровізації туризму є створення веб-сайтів туристичних дестинацій з локалізованим під потреби туристів контентом; збір та аналіз статистики в режимі реального часу за допомогою технологій Інтернету речей, великих та відкритих даних; створення віртуальних турів, 3D-моделювання, облаштування веб-камерами туристичних об'єктів, впровадження QR-кодів, RFID-міток, системи безготівкових розрахунків; впровадження програм лояльності та електронних карток туриста; створення туристичних мобільних додатків (з картами маршрутів, аудіогідами, геолокацією); електронні квитки на туристичних об'єктах і в закладах дозвілля; цифровізація музеїв (електронні різномовні каталоги, віртуальної та доповненої реальностей, аудіогіди та електронні гіди) [2].

Необхідно зазначити, що важливим елементом правового регулювання туристичної діяльності в умовах цифрової трансформації є ведення Єдиного туристичного реєстру (ЄТР) – інформаційно-комунікаційної системи, яка забезпечує ведення обліку суб'єктів туристичної діяльності, об'єктів туристичної інфраструктури, статистичної інформації у сфері туризму та курортів шляхом створення, збирання, розміщення, накопичення, оброблення реєстрових даних, надання реєстрової інформації, захисту, електронної інформаційної

взаємодії, оприлюднення та обміну інформацією і документами в електронній формі [3].

При цьому, оновлення Єдиного туристичного реєстру є ключовим кроком у трансформації туристичної галузі України. Реєстр має стати центральним інструментом для збору та систематизації даних про всі суб'єкти туристичної діяльності, включно з готелями, хостелами, садибами, туроператорами та гідами. Модернізований реєстр забезпечить прозорість роботи галузі, дозволяючи державним органам контролювати легальність діяльності та справляння туристичного збору. Це, у свою чергу, зменшує тінізацію ринку та підвищує довіру бізнесу й громадян до державних механізмів регулювання. Розширення переліку публічних послуг через ЄТР створить можливості для інтеграції з іншими державними системами та платформами, що дозволить автоматизувати процеси звітування та адміністрування турзбору, а також забезпечить ефективну взаємодію бізнесу та органів місцевого самоврядування. Через цифрові кабінети різних типів користувачів, включно з кваліфікованим електронним підписом (КЕП) для юридично достовірної реєстрації та звітності, підприємці отримають чіткі й прогнозовані умови роботи. Це створить більш стабільне податкове середовище та стимулюватиме розвиток туристичного бізнесу. Підготовка до введення в промислову експлуатацію ЄТР також передбачає підсилення кіберзахисту та захист персональних і бізнес-даних, що є критично важливим для безпечної роботи як на національному, так і на міжнародному рівні. Крім того, новий реєстр дозволить вести детальну аналітику, збирати дані про кількість туристів, ночівель та доходи від турзбору, а також створювати візуалізації та дашборди для стратегічного планування розвитку туризму. Це сприятиме ефективному управлінню туристичною інфраструктурою, розвитку меморіального та внутрішнього туризму, а також впровадженню інклюзивних та безбар'єрних рішень. У 2025 році Державне агентство розвитку туризму України (ДАРТ) провело комплексний аудит програмного продукту Єдиного туристичного реєстру відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 28 червня 2024 року № 754. За результатами аудиту було систематизовано технічні та функціональні недопрацювання, визначено потребу в оновленні модулів реєстрації, інтеграції з іншими державними інформаційними системами та посиленні кіберзахисту [4].

Отже, глобальна діджиталізація туристичної індустрії суттєво змінила поведінку та очікування сучасних туристів. Споживачі туристичних послуг все частіше надають перевагу цифровим інструментам для планування подорожей, бронювання житла та отримання інформації про дестинації. Україна має відповідати цим

глобальним трендам для забезпечення конкурентоспроможності на міжнародному туристичному ринку. Зокрема, цифрова трансформація туристичної галузі дозволяє оптимізувати операційні процеси, знизити витрати та підвищити якість обслуговування туристів [1, с. 223].

Підсумовуючи, необхідно зазначити, що для удосконалення правового регулювання туристичної діяльності в умовах цифрової трансформації доцільним є розроблення відповідної Концепції, яка має відображати такі напрями, як: укладання договорів на туристичне обслуговування в умовах цифровізації; розвиток цифрової інфраструктури туризму та впровадження інноваційних технологій, зокрема технологій штучного інтелекту; правове регулювання діяльності онлайн-платформ з надання туристичних послуг; захист персональних даних туристів у цифровому середовищі та ін.

Література:

1. Сімків Л. Є., Шейдаі Т. А. Цифрова трансформація туристичної галузі України: виклики, можливості та перспективи розвитку. *Міжнародний науковий журнал «Грааль науки».* 2025. № 53. С. 217–224. DOI: https://doi.org/10.36074/grail-of-science.20.06.2025.024.

2. Концепція розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018–2020 роки: схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 17 січня 2018 р. № 67-р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/67-2018-%D1%80/ed20180117# Text.

3. Порядок ведення Єдиного туристичного реєстру: затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 28 червня 2024 р. № 754. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/754-2024-%D0%BF/ed20240628#n18.

4. Публічний звіт Голови Державного агентства розвитку туризму України Наталі Табаки за 2025 рік. URL: https://tourism.gov.ua/blog/publichniy-zvit-golovi-derzhavnogo-agentstva-rozvitku-turizmu-ukrayini-natali-tabaki-za-2025-rik%20.